

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 31. oktober 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 345 af 16. juni 2016 stillet efter ønske fra Finansudvalget

Spørgsmål

Vil ministeren tilvejebringe en opgørelse af den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder for alle nulevende generationer fordelt på årgange, svarende til opgørelsen i figur 9.24 fra Finansredegørelse 2014 (Gennemsnitlig tilbagetrækningsalder, 1990-2080), idet opgørelsen bedes baseret på den nyeste statistik samt forventningerne i Konvergensprogram 2016?

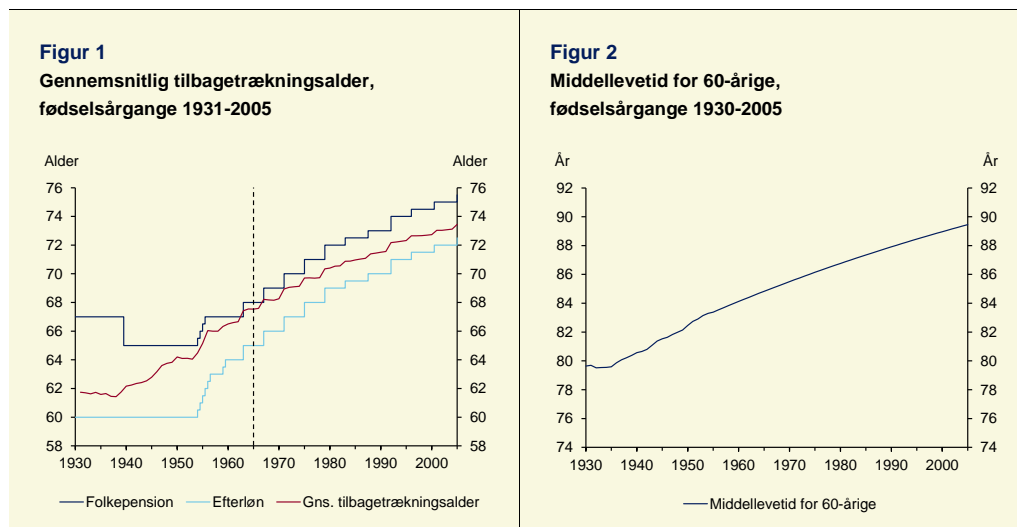
Svar

Fremskrivningen til grundforløbet i *Helhedsplan DK2025* (DK2025) bygger på nyere statistik og forventninger end fremskrivningen til *Danmarks Konvergensprogram 2016* (KP16). For at basere opgørelsen på de nyeste forudsætninger er det valgt at anvende *DK2025*-grundforløbet til beregningen af den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder for nulevende årgange.

Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er beregnet for personer født fra 1931 til 2005. Årgang 1931 er den ældste årgang, hvorom der forefindes tiltrækkelig data om historisk tilbagetrækning til den anvendte beregningsmetode. Modsat er årgang 2005 den yngste årgang, for hvilken Finansministeriets Befolkningsregnskab fremskriver årgangens tilbagetrækningsmønstre for alle relevante alderstrin.

For årgang 1931 er den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder beregnet til at være 61 $\frac{3}{4}$ år, *jf. figur 1*. For denne årgang er den forventede levetid for 60-årige ca. 79 $\frac{3}{4}$ år.¹ Frem til årgang 1938 falder den beregnede gennemsnitlige tilbagetrækningsalder med ca. $\frac{1}{4}$ år til 61 $\frac{1}{2}$ år, hvilket bl.a. skyldes muligheden for at trække sig tidligt tilbage fra arbejdsmarkedet på overgangsydelse. For årgang 1938 er den forventede middellevetid for 60-årige ca. 80 $\frac{1}{4}$ år. Fra årgang 1931 til 1938 er den forventede levetid altså steget med et halvt år, mens den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er faldet med $\frac{1}{4}$ år, *jf. figur 1 og figur 2*.

¹ Årgangens middellevetid for 60-årige er opgjort som middellevetiden for 60-årige i det år, hvor årgangen fylder 60 år.

Anm.: Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder for fødselsårsgangene er beregnet som et uvægtet gennemsnit af mænd og kvinders gennemsnitlige tilbagetrækningsalder efter samme metode som figur 9.24, *Finansredøgørelse 2014* (side 415-416), idet der dog er foretaget en mindre ændring af periodiseringen ved beregning af den historiske opgørelse. Der er anvendt RAS-statistikken fra Danmarks Statistik frem til og med 2014. Fra 2015 og frem er beregningsgrundlaget Finansministeriets Befolkningsregnskab med udgangspunkt i grundforløbet i *Helhedsplan DK2025*. Middellevetiden for 60-årige (uvægtet gennemsnit over mænd og kvinder) er opgjort i det år, hvor årgangen fylder 60 år. Årgang 1965 (indikeret ved den lodrette streg) er den første årgang, hvor beregningen ikke inkluderer historiske tilbagetrækningsmønstre men udelukkende er baseret på fremskrevne erhvervsfrekvenser.

Kilde: Danmarks Statistik, Helhedsplan DK2025 og egne beregninger.

For årgang 1939 og frem stiger den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder til trods for, at personer født fra 2. halvår af 1939 fik reduceret deres folkepensionsalder fra 67 til 65 år i midten af 2004. Forklaringen er en kombination af 2-årsreglen med *Efterlønsreformen 1999*, som gjorde det mere attraktivt at udskyde overgangen fra beskæftigelse til efterløn til 62 år, og at en stor andel af årgangen var tilmeldt efterlønsordningen.

For senere årgange stiger den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder. Det skyldes bl.a. en faldende andel efterlønsberettigede i årgangene født efter 1953 og frem, som følge af udmeldelserne af efterlønsordningen i 2012, hvor *Tilbagetrækningsreformen 2011* gav mulighed for skattefri tilbagebetaling af efterlønsbidrag. Hertil kommer de stigende aldersgrænser for efterløn og folkepension, der ventes at føre til senere tilbagetrækning.²

Personer født i 1. halvår 1955 har mulighed for at gå på efterløn som 61½-årige i 2016 og på folkepension som 66½-årige i 2021. For årgang 1955 ventes den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder at blive 65 år. Personer født 10 år senere i 1965 har mulighed for at gå på efterløn som 65-årige i 2030 og på folkepension som 68-årige i 2033, hvilket er hovedårsagen til, at årgangens gennemsnitlige tilbagetræk-

² At folk fortsætter i beskæftigelse frem mod de nye efterlønsaldrer på 60½ og 61 år, er fx dokumenteret i en analyse af Danmarks Statistik fra 2016, jf. "Hvordan påvirker forhøjelsen af efterlønsalderen beskæftigelsen for ufaglærte og faglærte", *Danmarks Statistik Analyse* (29. april 2016)

ningsalder ventes at være steget til ca. 67½ år. Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder ventes at stige yderligere for yngre årgange, fortrinsvis som følge af de højere aldersgrænser for efterløn og folkepension, der forudsættes gennemført ved levetidsindekseringen af aldersgrænserne i takt med den stigende middellevetid. Den stigende middellevetid ventes samtidig at føre til flere raske leveår.³

Levetidsindekseringen af folkepensionsalderen sigter mod et forventet antal år på folkepension på 14½ år. Årgangene født 1940 og frem til 1978 (der ventes at nå pensionsalderen i årene 2005-2050) og særligt årgangene født til og med 1953 (når pensionsalderen frem mod 2019) kan forvente relativt flere år på folkepension end både ældre og yngre årgange.^{4,5} Det skyldes den historiske og forventede fremtidige udvikling i middellevetiden, samt at levetidsindekseringen kun langsomt indhenter den historiske udvikling i levetiden.

Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder forventes at blive ca. 71 år for personer født i 1985 stigende til knap 73½ år for personer født i 2005. Fra årgang 1931 frem til årgang 2005 ventes den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder således at stige med ca. 11¾ år. Fra årgang 1931 til årgang 2005 forventes folkepensionsalderen at stige med 8½ år. Restlevetiden for 60-årige ventes at stige med ca. 9¾ år for de samme årgange, dvs. at levetiden stiger med ca. 1¼ år mere end folkepensionsalderen over årgangene 1931 til 2005.

Højere aldersgrænser for folkepension forventes ikke at slå fuldt ud igennem i en højere tilbagetrækningsalder. For årgange der får hævet deres folkepensionsalder med 1 år, stiger den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder således kun med ca. 0,6-0,7 år. Det skyldes, at en forventning om, at en stigende andel af de ældre trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet på anden offentlig forsørgelse (fx førtidspension, fleksydelse eller efterløn) eller som selvpensionister, før de når folkepensionsalderen.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister

³ Der er en positiv sammenhæng mellem levetid og helbred, så faldende dødelighed ikke blot betyder flere leveår, men også flere "gode" leveår, jf. Bilag 6.A. Sund aldring, Helhedsplan DK2025 (2016).

⁴ Målt som forskellen mellem årgangens folkepensionsalder og middellevetiden for 60-årige.

⁵ Der henvises i øvrigt til svar på *Finansudvalgsspørgsmål 344 af 9. juni 2016*, hvor den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er beregnet på år for perioden 1990-2080.